٦.

והרי יובלות ר' ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן

ברוקה היא 6 ורב אשי אמר ארבע ראשי

השנים הם שהן בארבע ראשי חדשים באחד

בשבט כב"ש ה"ק שלשה לדברי הכל באחד

בשבם מחלוקת ב"ש וב"ה: ר' אלעזר ור"ש

אומרים באחר בתשרי: א"ר יוחנן ושניהם

מקרא אחד דרשו שנאמר ילבשו כרים הצאן

ועמקים יעמפו בר יתרועעו אף ישירו ר"מ

סבר אימתי לבשו כרים הצאן בזמן שעמקים

יעמפו בר ואימתי עמקים יעמפו בר באדר

מתעברות באדר ויולדות באב ר"ה שלהז

אלול ר' אלעזר ור"ש אומרים אימתי לבשו

כרים הצאן בזמן שיתרועעו אף ישירו אימתי

שבלים אומרות שירה בניםן מתעברות בניםן

ויולדות באלול ר"ה שלהן תשרי ואידך נמי

הא כתיב יתרועעו אף ישירו ההוא באפלתא

דהויין בניםן ואידך נמי הכתיב ועמקים

יעטפו בר ההוא בחרפייתא דאתיין מאדר

בשלמא לר"מ כדכתיב לבשו כרים הצאן

בזמן שעמקים יעמפו בר ואיכא נמי יתרועעו

אף ישירו אלא לרבי אלעזר ור"ש איפכא

מיבעי ליה לבשו כרים הצאן בזמן שיתרועעו

אף ישירו ואיכא נמי דעמקים יעמפו בר

אלא אמר רבא דכ"ע לבשו כרים הצאן בזמן

שעמקים יעמפו בר באדר והכא בהאי קרא

קמיפלגי 2עשר תעשר שבשני מעשרות

הכתוב מדבר אחד מעשר בהמה ואחד

מעשר דגן ר"מ סבר מקיש מעשר בהמה

למעשר דגן מה מעשר דגן סמוך לגמרו

עישורו אף מעשר בהמה סמוך לגמרו

עישורו ורבי אלעזר ור"ש סברי מקיש מעשר

בהמה למעשר דגן מה מעשר דגן ר"ה שלו

תשרי אף מעשר בהמה ר"ה שלו תשרי:

באחד בתשרי ר"ה לשנים: למאי הלכתא

אמר רב יפפא לשמרות דתנן ישמרי חוב

המוקדמין פסולין והמאוחרין כשירין והתנן

באחד בניסן ר"ה למלכים ואמרינן סלמאי

הלכתא ואמר רב חסדא לשטרות לא קשיא

כאן למלכי ישראל כאן למלכי אומות העולם

אָלאָ הא דאמר רב חסדא ילא שנו אלא

למלכי ישראל אבל למלכי אומות העולם

מתשרי מנינן רב חסדא ימתניתין אתא

לאשמועינן לא רב חסדא קראי אתא

לאשמועינן ואיבעית אימא רב חסדא כרבי

זירא מתני לה דרבי זירא אמר לתקופה ור"א

היא דאמר "בתשרי נברא העולם רב נחמן בר

יצחק אמרי "לדין דכתיב נמראשית השנה ועד

אחרית שנה מראשית השנה נידון מה יהא

בסופה ממאי דתשרי הוא דכתיב יתקעו

בחדש שופר בכסה ליום חגנו ייאיזהו חג

רבינו חננאל והרי יובלות, שיש להן מעשה תקיעת שופר ושלוח עבדים והחזרת ממכר. ופרקינן מתני' ר' ישמע׳ היא דאמר מראש השנה (שני) חייל יובל. הכפורים. ופירק רב אשי פירוק אחר ואמר הכי . ראשי חדשים. באחד בניסז אבל באחד בשבט מחלוקת בית שמיי ורים הילל. **ר׳ אלעזר** ור׳ שמעון אומרים באחד בתשרי. אמר ר' אימתי נעשו הצאז מלבוש א מוד נכטו וזכאן כולבו ט לכרים שהן הטלאים, כלומר מתעברות, בזמן שהעמקים יטפו מתכסים העמקים . מצמחי התבואה באדר, הילכד מתעברות באדר י יולדות באב לה׳ חדשים. ראש השנה שלהן אלול. ור׳ אלעזר ור׳ שמעון אומרים בזמן ששיבולת אומרים בזמן אומרת שירה מתעברות. כלומר, שהתבואה גדילה ונעשית קמה, ובזמן שהרוח מנשבת בהן נשמע מתוכה בקול ו וזו היא כעין ואימתי מגיעות בזה הגבול בניסן. הלכך מתעברות בניסז ויולדות באלול. ראש השנה שלהן תשרי. פירוש חרפתא, הבכירות. בשלמא האי קרא דייקא כר' מאיר שמתעברות כו מאיז שמוגעבודוג באדר, בזמן שהעמקים יעטפו בר באדר, ינטפו בו באוד, ומישתכחי נמי ^(†) באדר. בכירות שעומדות קמה בכירות ואומרות שירה. אלא לר׳ אלעזר ולר׳ שמעון איפכא הוא, והכי הוה ליה למיכתב לבשו כרים הצאן יתרועעו אף ועמקים יעטפו בר, כלומר מתעברות בניסן בזמן שיתרועעו אף ישירו. י ואיכא נמי עמקים [יעטפר] (באפליאתא) [בחרפייתא]. ופריק רבא מתעברות כדמפרש קרא, ובאקושי מעשר בהמה . למעשר דגן פליגי ופשוטה היא. באחד בתשרי ראש השנה לשנים. ואוקמה רב חסדא כרב זירא דאמר ראש שנה לחשבון תקופות, ור׳ אליעזר היא דאמר כדבעינן למימר לקמן בתשרי נברא העולם. רב נחמז בר יצחק אמר מראשית השנה עד וגו׳. מראש שנה נידון מה יהא בסופה. וממאי דתשרי הוא, דכתיב תקעו בחודש שופר וגו' ופשוטה היא.

והרי יובדות. יש מימה מאי ס"ד הא לא מימוקמינן כלל אלא לרכי מב א מיי פ"ג מהלי ישחואל בנו של ר"ד דישר דר בשבט בבית משוכה הלי ג: ישמעאל בנו של ר"י ב"ב לקמן: 0[באחד בשבם כבית שמאי. פי' בממיה]: שלשה לדברי הכל ואחד בשבם מחלוקת. נמי ר"ה דעומר ושתי הלחם: ופרכינו א"כ באחד בשבע. סתם לן תנא הא לא מתוקמא כר"ש דלית ליה אחד באלול אלא כר"מ אחיא

מ [ואכתי] לריכי למימר דנסיב לה אליבא דתנאי דלרגלים לא מיתוחמא כר״מ: לבשן כרים הצאן. מתרגמינן יעלון דוכרייא עילוי ענא והוא לשון נקיה יובקונט׳ מפרש לקמן (ד׳ יה) לגבי הא דאמר רבי יהושע בניסן נברא העולם דקאמרינן באותו הפרק זמן בהמה וחיה שמזדווגים זה

עם זה ובכאן לא פירש כן: םמוך לגמרו עשורו. ואע"ג דתנן בפ"ק דמעשרו' (מ"ג) התבוחה

והזיתים משיביאו שליש מ"מ אין דרך ללקטם אלא כשנגמרו: בזה בעשר דגו ר"ה שלו תשרי. כלתנן נפירקין (דף ב.) ולירקות דהיינו למעשר כך מפרש בגמ' (דף יב.) ומיהו לא מפרש מנלן ושמה נפקה לן מדכתיב עשר תעשר את כל תבואת זרעך היולא השדה שנה שנה וגמר שנה שנה מתשרי דכתיב מראשית השנה כדלהמו (ע"ב) גבי לשמיטין © [ועי"ל דטעמא דבתשרי כדפירש רש"י פ"ב דכתובות (דף כה.) דלא נתחייבו ישראל במעשר עד שהתחילו למנות שמיטין א"כ מעשר בשמיטין תלה רחמנא ושמיטין הוי משרי ר"ה]: דב חסרא כר' זירא. דמוקים ליה למתני׳ לתקופות והא דלא תנא תשרי ר"ה למלכי אומות העולם משום דבאומות העולם לא קמיירי: נברא העולם.

לתקופות כר"א דאמר בתשרי ומונין מולד הלבנה והתקופה מאחד בתשרי ורבי יהושע מונה מניסן ויש נפקותה מרובה בדבר במה שקודם מנין של זה למנין של זה חלי שנה והא דקיימא לן פרק כילד מעברין (עירובין ד׳ נו. ושם) דאין תקופת ניסן נופלת אלא בארבעה רבעי היום אם בתחילת היום וכו' היינו משום דהתם כולהו כר' יהושע דתניא בברייתא כוותיה דשמואל סבר כר' יהושע דלר"א בכ"ה באלול נברא העולם ולר' יהושע בכ"ה באדר היינו דכשנברא אדם בששי קדש החדש וזה טעם למחשבי העבור לאחר שלרפו כל השעות (ד) והקפהע) של כל מחזורים שמסירין ז"ט תרמ"ב פי' ז' ימים תשע שעות תרמ"ב חלקים דרגילים לומר לפי שהיתה הלבנה מופה ע"י שקטרגה ונהגה נזיפה בעלמה ז"ט תרמ"ב ולא מלינו טעם זה בכל מקום אלא זהו הטעם לפי שהמונה מבריאת העולם לא מונה ר"ה עד יום ששי שנברא אדם הראשון ובשעה תשיעית נלטווה כדאמר פרק אחד דיני ממונות (סנהדרין ד' לח:) ומסתמא אז קדש החדש ומשקדש החדש ע"כ היה המולד ו' שעות קודם דשית שעי מכסי סיהרא ונמנא המולד והרי יובל. שהוא תלוי בתקיעה: רב אשי אמר. האי דלא חשיב במתניתין אלא ארבעה לפי שלא מנה אלא ראשי שנים הבאים בראשי חדשים ואין רגלים מן המנין אלא כדאמרינן רגל שבו ולהכי לא תני . ברישא כב"ש דאי כב"ה הא אמרי

בט"ו בו: ה"ק כו'. תנא דמתניתין סתם ברישה החד בשבט ברחשי שנים והדר פריש ואזיל בסיפא באחד בשבט ר"ה לאילן דברי ב"ש למימרא דהא דסתם ברישה הרבעה רחשי שנים בראשי חדשים לאו דברי הכל היא אלא אב"ש קאי: יי[שלשה לדברי הכל. לאו דוקא] דהא אחד באלול נמי פלוגת׳ היא דר"א ור"ש אומרים באחד בתשרי [אלא אב״ה קאי]: לבשו כרים הצאן. מקרא הוא בספר תהלים לבשו כרים הצאן ועמקים יעטפו בר יתרועעו אף ישירו. לבשו כרים הלאו מתלבשות הכבשים שמתעברות: יעטפו בר. שהזריעה לומחת וניכרת יפה: יתרועעו אף ישירו. בניסן כשיגיע זמן הקליר והתבואה בקשים שלה והרוח מנשבת והן נוקשים זו על זו נשמע הקול ונראות כמשוררות: זמן עיבור בהמה דקה חמשה חדשיםם: ר"ה שלהן אלול. דסמוך לגמרו (כ) זמן חדש וישן שלהן לחידוש השנה: בומן שיתרועעו. השיבולים: ההוא באפלתא. יש לך לאן המעטיפות ומתאחרות לקבל זכר עד ניסן אבל רובן מאדר הוו: בשלמה לר"מ. דדריש קרה כדכתיב לבשו כרים: ואיכא נמי. מיעוטא שאין מתלבשות כרים עד שיתרועעו השיבולים: אלא לר"א. דאמר רובא בניסן ומיעוטא באדר איפכא מיבעי ליה למיכתב: מעשר דגן סמוך לגמרו עישורו. ר"ה למעשרות חשרי דהכי תני ליה לקמן (דף יב.) בברייתא ותשרי סמוך לגמרו הוא דכל ימות החמה מניחם ליבש בגרנות שבשדות: בה' במשרי ר"ה לשנים למהי הלכתה לשטרות. לתחילת שנות מלכים כדפרישית בריש פרקין (דף ב.): קראי אסא לאשמועינן. (ג) כדאמרן ברים פרקין (דף ג:) דברי נחמיה בן חכליה: ואי בעים אימא רב חסדא. דאינטריך לאשמועינן כדאמרן דמלכי אומות בתשרי לית ליה הא דרב פפא דפריש ר"ה לשנים דהכא לשטרות אלא כר׳ זירא מתני לה לפירושה דלשנים דמתני' דר' זירה מתני ר"ה לשנים לתקופת חמה ולבנה לומר שמונין לברייתן והילוכן [של] תקופת החמה ומולדות הלבנה מתשרי: ור"א היא דאמר בחשרי נברא העולם. לקמן בפרקין (דף י:): רב נחמן בר ילחק חמר. ר"ה לשנים דתנן הכא לדין תנא שהקב"ה דן בתשרי את כל באי העולם כל הקורות אותם עד תשרי הבה: דכתיב עיני ה' אלהיך בה מראשית השנה. הנגזרות עליה:

שהחדש

ל) [בכורות נג:], ב) [ע"ו י. ושם איתא רב חסדא אכן מתירונו ואיבעית אימא ר"ח כרבי זירא וכו' מוכח לימא וברי"ף וברא"ש דלימא רברי"ף וברא"ש דהכא אימא רב פפא], ג) [לעיל ב. וש"נ], ד) [שס], ה) ולעיל ג.ן, ו) ופסחים הא: כתובות יו:ו. ז) ולהמו י: כו. ע"ז ה:], ה) [לקמן יב.], ט) [לקמן לד.] ביצה טו. סנהדרין יא:, י) רש"א, כ) [כדאיתא בבכורות ד' ח.], () ת"י, מ) מ"י. כ) והוא מלמוד ערוך ובת"י אינו. העתק מיחלופי גרסאות, **ס**) ת"י, ע) בס"ח: והתפ"ה.

תורה אור השלם

ו. לָבְשׁוּ כָרִים הַצֹּאן. וַצִמְקִים יַצַטְפוּ בָּר יְתְרוֹעֲעוּ אַף יָשִׁירוּ: יִתְרוֹעֲעוּ אַף יָשִׁירוּ: תהלים סה יד

2. עשׂר תִּעַשֵּׂר אֲת כַּל ּהְבּוּאַת זַרְעֶךּ הַשְּׂרֶה שָׁנָה שָׁנָה: הַשְּׂרֶה שָׁנָה שָׁנָה: דברים יד כב

ררש אתה תמיד עיני אֱלֹהֶיףְ בָּה מֵרֵשִׁית הַשְּׁנָה וְעֵד אַחֲרִית דברים יא יב שַׁנָה: .. תקעו בחודש שופר

הגהות הב"ח

(ה) גמ' בנו של ריב"ב היא רב אשי אמר: (ב) רש"י ד"ה כ"ה שלהו אלול. דסמוך לגמרו הוא זמן: (ג) ד"ה קראי אמא לאשמועי דברי בחמיה בן חכליה דאמרן בריש פרקין הס"ד: (ד) תום' ד"ה לתקופות כו' לחת

מוסף רש"י

לשטרות דתנן שטרי חוב המוקדמין פסולין. ראה רש"י ומוסף רש" לעיל ב. מתניתין אתי לאשמועינן. בתמיה, כיון דמתניתין בהכי עסקינן ולח מיתוקמא אלא בהכי, אתי לאשמועינן הרי שנויה ועומדת ודבר השנוי (כתובות יז:).

האסיף בצאת השנה וכתוב אחד אומר וחג האסיף תקופת השנה. איזה הוא חדש שיש בו חג ותקופה ואסיף ושנה יוצא בו. הוי אומר זה תשרי כו'.

שהחדש

דחחילה